

คู่มือ สวัสดิการ คำรักษาพยาบาล

จัดทำโดย

กลุ่มตรวจสอบภายใน
กรมกิจการผู้สูงอายุ

คำนำ

คู่มือสวัสดิการข้าราชการพยาบาลเล่มนี้ จัดทำขึ้นจากการศึกษาระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ทุกท่านในกลุ่มตรวจสอบภายในในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายดังกล่าวของทุกหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานในสังกัดทราบ มีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการ รวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถเบิกจ่ายได้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมกิจการผู้สูงอายุ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือสวัสดิการข้าราชการพยาบาล จะเป็นประโยชน์ต่อการเบิกจ่ายของบุคลากรภายในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการลดข้อผิดพลาดและสามารถเบิกจ่ายได้อย่างถูกต้องตามระเบียบต่อไป หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงคู่มือเล่มนี้ โปรดติดต่อกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมกิจการผู้สูงอายุ ขออ้อมรับด้วยความขอบพระคุณ

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กรมกิจการผู้สูงอายุ

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ความสำคัญและความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขต กลุ่มเป้าหมาย	๑
บทที่ ๒ สาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๒ - ๑๑
บทที่ ๓ ค่ารักษาพยาบาลต่างๆ	๑๒ - ๑๙
บทที่ ๔ แนวทางการปฏิบัติ	๒๐ - ๒๔
บทที่ ๕ ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอเบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล สำหรับผู้ใช้สิทธิเบิก แบบฟอร์มต่าง ๆ การค้นหาอัตราค่าบริการสาธารณสุข และช่องทางการใช้สิทธิ ค่ารักษาพยาบาลออนไลน์	๒๕ ๒๖
เอกสารอ้างอิง	๒๗

บทที่ ๑

ความสำคัญและความเป็นมา

กลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานหลักในการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมองค์กรให้มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง โปร่งใส ในการปฏิบัติงาน เหตุผลที่จัดทำคู่มือสวัสดิการข้าราชการ เนื่องจากการตรวจสอบการเบิกจ่ายพบว่า มีการเบิกจ่ายข้าราชการไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ทราบถึงสวัสดิการข้าราชการ
๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายสวัสดิการข้าราชการ
๓. เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการที่รัฐจัดสรรให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรในสังกัดทราบ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายสวัสดิการข้าราชการ

ขอบเขต

ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้องที่บุคลากรภายในหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุเบิกจ่าย ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘
๒. พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕
๓. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยวิธีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๓ และหนังสือเวียนหรือหนังสือข้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินข้าราชการ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคลากรที่ใช้สิทธิเบิกค่าใช้จ่าย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และบุคคลผู้ที่สนใจ

บทที่ ๒

สาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ประกอบด้วย

๑. พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้อำนาจกระทรวงการคลังในการกำหนด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ตามมาตรา ๓ (๖) โดยการจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินสวัสดิการจากทางราชการให้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงิน

๒. พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๔

“การรักษาพยาบาล” หมายความว่า การให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยตรง แก่ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิ เพื่อการรักษาโรค การตรวจวินิจฉัย การฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่จำเป็น ต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต และให้หมายความรวมถึงการตรวจสุขภาพ การเสริมสร้างสุขภาพ และการป้องกัน โรคเพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด แต่ไม่รวมถึงการเสริมความงาม

“ค่ารักษาพยาบาล” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาล ดังต่อไปนี้

(๑) ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ ค่าเลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือ สารทดแทน ค่าน้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด ค่าออกซิเจน และอื่น ๆ ทำนองเดียวกันที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรค

(๒) ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซมอวัยวะเทียมและ อุปกรณ์ดังกล่าว

(๓) ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจวินิจฉัยโรค ค่าวิเคราะห์โรค แต่ไม่รวมถึงค่าธรรมเนียมแพทย์พิเศษ ค่าจ้างผู้พยาบาลพิเศษ ค่าธรรมเนียมพิเศษ และค่าบริการอื่น ทำนองเดียวกันที่มีลักษณะเป็นเงินตอบแทนพิเศษ

(๔) ค่าตรวจครรภ์ ค่าคลอดบุตรและการดูแลหลังคลอดบุตร

(๕) ค่าห้องและค่าอาหาร ตลอดระยะเวลาที่เข้ารับการรักษาพยาบาล

(๖) ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพและป้องกันโรค

(๗) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ

(๘) ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นแก่การรักษาพยาบาลตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

“สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลของเอกชน

“สถานพยาบาลของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลซึ่งเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงสถานพยาบาลของมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์การมหาชน ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กรุงเทพมหานคร สภาวิชาชีพ และองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โรงพยาบาลประสานมิตร และสถานพยาบาลอื่น ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

“สถานพยาบาลของเอกชน” หมายความว่า สถานพยาบาลที่มีลักษณะการให้บริการ เป็นโรงพยาบาล ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

“ผู้มีสิทธิ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการและลูกจ้างประจำซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่าย งบบุคลากรของกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจซึ่งอยู่ในระหว่างรับการศึกษาอบรมในสถานศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำ

(๒) ลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งมีหนังสือสัญญาจ้างที่ได้รับค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย และสัญญาจ้างนั้นมิได้ระบุเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลไว้

(๓) ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้ได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า

(๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีสิทธิ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น

(๒) คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ

(๓) บิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ

มาตรา ๕ ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเอง และบุคคลในครอบครัวของตนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้ผู้มีสิทธิมีหน้าที่รายงานข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดพร้อมทั้งรับรองความถูกต้องของข้อมูล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

มาตรา ๖ ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุตรได้เพียงคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม

ผู้มีสิทธิผู้ใดมีบุตรเกินสามคน และต่อมาบุตรคนหนึ่งคนใดในจำนวนสามคนตามวรรคหนึ่ง ตายลงก่อนที่จะบรรลุนิติภาวะ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุตรเพิ่มขึ้นอีกเท่าจำนวนบุตรที่ตาย โดยให้นับบุตรคนที่อยู่ในลำดับถัดไปก่อน

การนับลำดับบุตร ให้นับเรียงตามลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ ไมวาเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใด หรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่

มาตรา ๗ ผู้มีสิทธิผู้ใดยังไม่มีบุตรหรือมีบุตรที่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามมาตรา ๖ ยังไม่ถึงสามคน ถ้าต่อมามีบุตรแฝดซึ่งทำให้ มีจำนวนบุตรเกินสามคน ให้ผู้มีสิทธิผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามมาตรา ๖ สำหรับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนสุดท้าย แต่บุตรแฝดดังกล่าวต้องเป็นบุตรซึ่งเกิดจากคู่สมรส หรือเป็นบุตรของตนเอง ในกรณีที่หญิงเป็นผู้ใช้สิทธิขอรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

ในกรณีที่บุตรคนหนึ่งคนใดของผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่งตายลงก่อนที่จะบรรลุนิติภาวะ ใหลดจำนวนบุตรที่ได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลลงจนกว่าจำนวนบุตรที่ได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเหลือไม่เกินสามคน และหลังจากนั้นผู้มีสิทธิจึงจะมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นได้ ตามมาตรา ๖ วรรคสอง เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ บทบัญญัติที่อ้างถึงบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สามของผู้มีสิทธิให้หมายความถึงบุตรคนที่หนึ่งถึงคนสุดท้ายของผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๘ ผู้ มีสิทธิมีสิทธิได้ รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองหรือบุคคล ในครอบครัวของตน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ ทั้งประเภทผู้ป่วยนอก หรือ ผู้ป่วยใน

(๒) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด ประเภทผู้ป่วยใน

(๓) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชน ทั้งประเภทผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน เฉพาะกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕)

(๔) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ประเภทผู้ป่วยนอก เป็นครั้งคราว เพราะเหตุที่สถานพยาบาลของทางราชการมีความจำเป็นต้องส่งตัวให้แก่ สถานพยาบาลของเอกชนนั้น ทั้งนี้ ไมว่าจะเป็นสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกานี้ หรือไม่ก็ตาม

การจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลโดยให้ไป ตามหลักเกณฑ์ ประเภท และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวได้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล และก่อนที่การรักษาพยาบาลจะสิ้นสุดลง ผู้มีสิทธิได้พ้นสภาพความเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้าง ชาวต่างประเทศ ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ หรือถูกสั่งพักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไวกอง หรือบุคคล ในครอบครัวพ้นสภาพความเป็นบุคคลในครอบครัวตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองหรือบุคคลในครอบครัวจนสิ้นสุดการรักษาพยาบาลในคราวนั้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นให้ผู้มีสิทธิเลือกว่า จะใช้สิทธิรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้ หรือใช้สิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาล จากหน่วยงานอื่น และหากเลือกใช้สิทธิจากหน่วยงานอื่นผู้นั้นไม่มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ การเลือกและ การเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิให้ไปไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิของตนเองจาก หน่วยงานอื่น ผู้มีสิทธิไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัว ตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับนั้นต่ำกว่าเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่มีสิทธิจะได้รับตาม พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัว เฉพาะส่วนที่ขาดอยู่

ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวเป็นผู้อาศัยสิทธิของผู้อื่นซึ่งมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาล สำหรับ บุคคลในครอบครัวจากหน่วยงานอื่นในขณะเดียวกัน ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล สำหรับบุคคลในครอบครัวตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการทำสัญญาประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองในการรักษาพยาบาลแก่ผู้มีสิทธิ หรือบุคคลในครอบครัว หากสิทธิที่จะได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามสัญญาประกันภัยนั้น ต่ำกว่าค่ารักษาพยาบาลใน คราวนั้น ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้เฉพาะส่วนที่ขาดอยู่ แต่ต้องไม่เกินไปกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวได้รับค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุละเมิด เป็นค่ารักษาพยาบาลจากบุคคลอื่นแล้ว ผู้มีสิทธิไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

ตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่คาสินใหม่ทดแทนที่ได้รับนั้นต่ำกว่าเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่มีสิทธิจะได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้ ใหม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้เฉพาะส่วนที่ขาดอยู่

ในกรณีที่ได้มีการจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลไปแล้ว และปรากฏว่ามีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวได้รับคาสินใหม่ทดแทนเพราะเหตุละเมิดเป็นคารักษาพยาบาลจากบุคคลอื่นในภายหลัง ให้ผู้มีสิทธิสงคืนเงินเท่ากับจำนวนเงินคาสินใหม่ทดแทนที่ได้รับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่สถานพยาบาลไม่มียา เลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทน น้ำยา หรืออาหารทางเส้นเลือด ออกซิเจน อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรคจำนาย หรือไม้อาจให้การตรวจทางห้องทดลองหรือโดยวิธีการเอกซเรย์แกผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวได้ เมื่อแพทย์ผู้ตรวจรักษาหรือหัวหน้าสถานพยาบาลของสถานพยาบาลแห่งนั้นลงลายมือชื่อรับรอง ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว ให้ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวซื้อหรือรับการตรวจทางห้องทดลองหรือโดยวิธีการเอกซเรย์จากสถานที่อื่นซึ่งอยู่ในประเทศไทย และนำมาเบิกเงินคารักษาพยาบาลได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๔ ในการเบิกเงินคารักษาพยาบาล ผู้มีสิทธิอาจนำหลักฐานการรับเงินที่สถานพยาบาลซึ่งตนเองหรือบุคคลในครอบครัวเข้ารับการรักษาพยาบาลออกให้มายื่นต่อสวนราชการเจ้าสังกัด หรืออาจให้สถานพยาบาลนั้นเบิกเงินคารักษาพยาบาลแทนโดยระบบการเบิกจ่ายตรงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือสถานพยาบาลตามมาตรา ๑๔ เบิกเงินคารักษาพยาบาลโดยไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้หรือเกินสิทธิที่จะได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ผู้มีสิทธิหรือสถานพยาบาลนั้นสงคืนเงินที่ได้รับไปจากกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด เมื่อปรากฏว่าสถานพยาบาลได้มีพฤติการณ์ในทางทุจริตเกี่ยวกับการเบิกเงินคารักษาพยาบาล ให้กระทรวงการคลังเรียกคืนเงินคารักษาพยาบาลและระงับการเบิกจ่ายคารักษาพยาบาลในระบบการเบิกจ่ายตรงกับสถานพยาบาลนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ข้าราชการไปมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ หลักเกณฑ์และอัตราของเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของข้าราชการดังกล่าว รวมทั้งคุณสมบัติและบุตรซึ่งไปอยู่ในต่างประเทศกับข้าราชการผู้นั้นขณะที่อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม คุมงานในต่างประเทศ หรือเดินทางไปปฏิบัติราชการต่างประเทศชั่วคราว ใหม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลขณะที่อยู่ในต่างประเทศตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยวิธีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๓ และหนังสือเวียนหรือหนังสือข้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินคารักษาพยาบาล

➤ การใช้สิทธิเบิกเงินคารักษาพยาบาล แบ่งออกได้ดังนี้

๑. การใช้สิทธิเบิกเงินคารักษาพยาบาลกรณีผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินคารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่น ให้ผู้มีสิทธิเลือกที่จะใช้สิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือใช้สิทธิจากหน่วยงานอื่น โดยกรอกข้อมูลตามแบบแจ้งการเลือกสิทธิและเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑) พร้อมลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้อง เสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือหัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การเลือกหรือการเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

กระทรวงการคลังว่าด้วยการเลือกหรือเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิสวัสดิการรักษายาบาล (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

๒. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลกรณีผู้มีสิทธิมีบุคคลในครอบครัวเป็นผู้มีสิทธิ เช่นเดียวกัน ให้ต่างฝ่ายต่างใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลของตนเอง

๓. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุตร (หลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๕) กำหนดไว้ดังนี้

๓.๑ กรณีผู้มีสิทธิมีคู่สมรสเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกัน ให้คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุตรทุกคนแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยให้ปฏิบัติดังนี้

- ถ้าอยู่ส่วนราชการผู้เบิกแห่งเดียวกัน ผู้ใช้สิทธิจะต้องรับรองตนเองในใบเบิกเงินค่ารักษายาบาลว่าตนเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุตรแต่เพียงฝ่ายเดียว

- ถ้าอยู่ต่างส่วนราชการผู้เบิก หรือต่างส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือมีการเปลี่ยนส่วนราชการภายหลังจากที่มีการใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลไปแล้ว ผู้ใช้สิทธิจะต้องขอให้ส่วนราชการของตนแจ้งการใช้สิทธิตามแบบ ๗๑๓๒ ให้ส่วนราชการของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งทราบแล้วแต่กรณี และให้ส่วนราชการที่ได้รับแจ้งดำเนินการตอบรับตามแบบ ๗๑๓๓ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

๓.๒ กรณีผู้มีสิทธิมีคู่สมรสเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกันสำหรับกรณีการหย่า ไม่ว่าจะการหย่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังจากที่มีการใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลไปแล้ว ก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๓.๑

๔. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวกรณีผู้มีสิทธิมีหลายราย ให้ผู้มีสิทธิคนหนึ่งคนใดเป็นผู้ขอใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลให้กับบุคคลดังกล่าวแต่เพียงฝ่ายเดียวก็ได้ โดยให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๓.๑

๕. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลให้กับบุคคลในครอบครัวซึ่งมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษายาบาลตามสิทธิของตนเองจากหน่วยงานอื่น ให้ผู้มีสิทธิใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลได้เฉพาะส่วนที่ต่ำกว่าสิทธิที่พึงได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้เท่านั้น (หลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง)

๖. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลให้กับบุคคลในครอบครัวซึ่งเป็นผู้อาศัยสิทธิของผู้อื่นซึ่งมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวจากหน่วยงานอื่นเช่นเดียวกัน ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิเบิกเงินค่ารักษายาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวตามหลักเกณฑ์นี้ได้ (หลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๗ วรรคสอง)

➤ การรับรองสิทธิ

ให้ผู้มีสิทธิเป็นผู้รับรองการมีสิทธิของตนเองและของบุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยสิทธิของตนตามแบบ ๗๑๓๐ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓) ทั้งนี้ สถานะความเป็นผู้มีสิทธิและผู้อาศัยสิทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วย การจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

➤ ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกเงินค่ารักษายาบาลของข้าราชการหรือลูกจ้างประจำในสังกัด

๑. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง ผู้มีอำนาจอนุมัติได้แก่

(๑) หัวหน้าส่วนราชการ ระดับกรม หรือ

(๒) ผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประเภท ทัวไป ระดับชำนาญงาน หรือตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่มิยศตั้งแต่พันโท นาวาโท หรือพันตำรวจโทขึ้นไป

การเบิกเงินค่ารักษายาบาลของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือผู้ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ส่วนราชการ

ระดับกรมแห่งนั้นเป็นผู้อนุมัติค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทั้งนี้ การมอบหมายต้องมีใช้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาค หรือแยกต่างหากจากกระทรวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานเป็นผู้อนุมัติสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้ เว้นแต่ การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าสำนักงาน ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานแห่งนั้นเป็นผู้อนุมัติค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าสำนักงาน ทั้งนี้ การมอบหมายต้องมีใช้หัวหน้าสำนักงาน

๒. ส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคผู้มีอำนาจอนุมัติ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิก เว้นแต่ การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าส่วนราชการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นผู้อนุมัติค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งนี้ การมอบหมายต้องมีใช้หัวหน้าส่วนราชการ

๓. ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของผู้ได้รับบำนาญหรือเบี้ยหวัด ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกบำนาญหรือเบี้ยหวัด หรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกมอบหมาย

๔. กรณีผู้มีสิทธิได้รับคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการหรือไปปฏิบัติราชการ ซึ่งอยู่ต่างส่วนราชการผู้เบิก ให้บุคคลตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ณ สถานที่ที่ไปช่วยปฏิบัติราชการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ

➤ การยื่นขอเบิกเงินและการขอหนังสือรับรอง

๑. การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลให้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑) ต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๑ ข้อ ๒ หรือข้อ ๓ ณ ส่วนราชการเจ้าสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกแล้วแต่กรณี เว้นแต่ กรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้มีสิทธิได้รับคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการหรือไปปฏิบัติราชการซึ่งอยู่ต่างส่วนราชการผู้เบิก ให้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล ณ ส่วนราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการหรือไปปฏิบัติราชการ

(๒) กรณีผู้มีสิทธิพ้นสภาพความเป็นผู้มีสิทธิก่อนที่จะใช้สิทธิ ให้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล ณ สำนักงานที่รับราชการครั้งสุดท้าย

๒. ก่อนการใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล ผู้มีสิทธิที่ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการหรือไปปฏิบัติราชการซึ่งอยู่ต่างส่วนราชการผู้เบิกต้องมีหนังสือแสดงเจตนาขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๔) แจ้งต่อส่วนราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการหรือไปปฏิบัติราชการ และเมื่อส่วนราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว ให้ส่งคู่มือหรือภาพถ่ายหนังสือซึ่งมีการรับรองความถูกต้องให้ส่วนราชการผู้เบิกของผู้มีสิทธิทราบด้วย

๓. การขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาลเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลเป็น ผู้ป่วยในสถานพยาบาล ให้ยื่นคำขอตามแบบ ๗๑๒๙ ต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ หรือ ข้อ ๔ แล้วแต่กรณี และให้ส่วนราชการผู้ออกหนังสือจัดทำหนังสือรับรอง ๒ ฉบับ ตามแบบ ๗๑๓๐ โดยมอบต้นฉบับให้ผู้ยื่นคำขอเพื่อนำไปมอบให้แก่สถานพยาบาล และให้ส่วนราชการผู้ออกหนังสือเก็บสำเนาฉบับไว้ ๑ ฉบับ

๔. กรณีผู้มีสิทธิไม่สามารถลงลายมือชื่อในใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลหรือไม่สามารถยื่นคำขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาลด้วยตนเอง ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีผู้มีสิทธิถึงแก่กรรม ให้ทายาทตามกฎหมายหรือผู้จัดการมรดกเป็นผู้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลหรือคำขอหนังสือรับรอง

(๒) กรณีผู้มีสิทธิมีสติสัมปชัญญะ แต่ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งให้มีพยานสองคนลงลายมือชื่อรับรอง และให้บุคคลในครอบครัวเป็นผู้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลหรือยื่นคำขอหนังสือรับรอง

(๓) กรณีผู้มีสิทธิไม่รู้สีกตัวหรือไม่มีสติสัมปชัญญะ แต่ยังไม่มีความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้บุคคลในครอบครัวเป็นผู้ยื่นใบเบิกเงินสวัสดิการพร้อมกับหนังสือรับรองของแพทย์ผู้ทำการ

รักษาว่าผู้มีสิทธิไม่รู้สีกตัวหรือไม่มีสติสัมปชัญญะเพียงพอที่จะดำเนินการได้ หากไม่มีบุคคลดังกล่าวให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาเห็นสมควรให้ผู้ใดดำเนินการแทน

➤ การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล (ณ ส่วนราชการเจ้าสังกัด)

๑. กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอกสถานพยาบาลของทางราชการ หรือกรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนประเภทผู้ป่วยในกรณีประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย เหตุจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งหากมิได้รับการรักษาพยาบาลทันทีทันใดอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต หรือกรณีใช้สิทธิเบิกเพิ่มเฉพาะส่วนที่ยังขาดอยู่ให้ยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลพร้อมด้วยหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาลต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ หรือข้อ ๔ แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลา ๑ ปีนับถัดจากวันที่ปรากฏในหลักฐานการรับเงิน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้มีสิทธิไม่ประสงค์เบิกเงินค่ารักษาพยาบาลในครั้งนั้น และให้ส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือส่วนราชการผู้เบิกของผู้มีสิทธิเป็นผู้เบิกเงินกับกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี และเมื่อส่วนราชการได้อนุมัติจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินประทับตราข้อความว่า “จ่ายเงินแล้ว” โดยลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและระบุชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจง พร้อมวันเดือนปีที่จ่ายกำกับไว้ในหลักฐานการรับเงินทุกฉบับเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาลของเอกชนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตาม แบบ ๗๑๓๘

๒. กรณีผู้มีสิทธิถูกส่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน และปรากฏในภายหลังว่า ได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกส่งพักหรือในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กรณีถึงที่สุด

๓. กรณีผู้มีสิทธิออกจากราชการ และอยู่ในระหว่างการพิจารณาส่งจ่ายเงินบำนาญหรือเบี้ยหวัดให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวยื่นใบเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่มีคำสั่งจ่ายเงินบำนาญหรือเบี้ยหวัด

๔. กรณีผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอกและ สถานพยาบาลของทางราชการได้ออกหนังสือรับรองตามแบบ ๗๑๓๕ ให้ชื่อยา เลือดและส่วนประกอบของเลือด หรือสารทดแทนน้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด ออกซิเจน อยุ่วะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค หรือเข้ารับการตรวจทางห้องทดลองหรือเอกซเรย์จากสถานที่อื่นซึ่งอยู่ในประเทศไทย ให้ผู้มีสิทธินำหนังสือรับรองดังกล่าวพร้อมกับหลักฐานการเงินยื่นขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลตามข้อ ๑

➤ การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลด้วยระบบเบิกจ่ายตรง

๑. กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยในสถานพยาบาลของทางราชการ หรือกรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยในสถานพยาบาลของเอกชนตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด หรือกรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนเป็นครั้งคราวเพราะเหตุสถานพยาบาลของทางราชการมีความจำเป็นต้องส่งตัวให้แก่สถานพยาบาลของเอกชน ให้สถานพยาบาลเป็นผู้เบิกเงินค่ารักษาพยาบาลโดยตรงกับกรมบัญชีกลาง เว้นแต่กรณีผู้มีสิทธิถูกส่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน และปรากฏในภายหลังว่าได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกส่งพักหรือในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือกรณีผู้มีสิทธิออกจากราชการ และอยู่ในระหว่างการพิจารณาส่งจ่ายเงินบำนาญหรือเบี้ยหวัด ให้ผู้มีสิทธิติดรองจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลและนำหลักฐานการรับเงินดังกล่าวมายื่นขอเบิกแล้วแต่กรณี

การขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอกสถานพยาบาลของทางราชการ ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวซึ่งเข้าสู่ระบบเบิกจ่ายตรงแล้ว อาจขอให้สถานพยาบาลเป็นผู้เบิกแทนก็ได้

๒. กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยในสถานพยาบาลของทางราชการ ให้ผู้มีสิทธิยื่นคำขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๒๙) หรือให้สถานพยาบาลขอเลขอนุมัติผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตกับหน่วยงานที่กรมบัญชีกลางมอบหมาย เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลก็ได้

➤ การตรวจสอบและการเรียกคืนเงิน

๑. ให้ส่วนราชการ สถานพยาบาลของทางราชการเก็บรักษาหลักฐานการรับเงินหรือเอกสารแบบพิมพ์ที่ใช้ในการเบิกจ่ายเงินไว้ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลางหรือหน่วยงานที่กรมบัญชีกลางมอบหมายตรวจสอบ และให้กรมบัญชีกลางหรือหน่วยงานที่กรมบัญชีกลางมอบหมายสามารถเรียกเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวในสถานพยาบาลของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบควบคุมดูแลการเบิกจ่ายเงิน ค่ารักษาพยาบาลได้

๒. กรณีผู้มีสิทธิหรือสถานพยาบาลเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือเกินสิทธิที่จะได้รับตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้ดำเนินการส่งเงินคืนกระทรวงการคลังตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนคลัง

๔. คำนิยามและคำอธิบายเพิ่มเติม

“สวัสดิการ” คือ ผลประโยชน์ที่รัฐจัดให้ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลง เพิ่ม ลด ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานะการเงินการคลังของประเทศไทยในขณะนั้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าศึกษาบุตร เป็นต้น คำว่า “สวัสดิการ” จะต่างกับ “ค่าตอบแทน” ตรงที่ สวัสดิการทุกคนต้องได้สิทธิเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการระดับสูงหรือระดับล่าง แต่ค่าตอบแทนไม่จำเป็นต้องเท่าเทียมกัน เพราะเดือดร้อนไม่เท่ากัน เช่น ค่าเช่าบ้าน ข้าราชการระดับสูงจะได้ค่าเช่าบ้านมากกว่าข้าราชการระดับล่าง

ผู้มีสิทธิ:

กรณีข้าราชการและลูกจ้างประจำที่จะเป็นผู้มีสิทธินั้น จะต้องเป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำซึ่งได้รับเงินเดือน หรือค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน และค่าจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม (ปัจจุบัน คือ งบบุคลากร) โดยข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ รายจ่ายหมวดเงินเดือน และค่าจ้างประจำ ประกอบด้วย

๑. ข้าราชการพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
๒. ข้าราชการครู ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู
๓. ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
๔. ข้าราชการฝ่ายอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
๕. ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
๖. ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
๗. ข้าราชการตำรวจ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ
๘. ข้าราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
๙. ข้าราชการการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

จะเห็นได้ว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์กรของรัฐ พนักงาน ราชการจึงมิใช่ผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ กรณีของลูกจ้างประจำนั้น จะเป็นผู้มีสิทธิก็ต่อเมื่อได้รับค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำเท่านั้น ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างจากเงินประเภทอื่น ๆ ลูกจ้างที่ได้รับเงินจากเงินนอกงบประมาณไม่ใช่ผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓

กรณีผู้รับบำนาญ/เบี้ยหวัด ที่จะถือว่าเป็นผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ จะต้องเป็นผู้รับบำนาญปกติตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ

พ.ศ. ๒๕๙๔ หรือผู้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพตามมาตรา ๓๖ แห่ง พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ. ๒๕๙๕ เท่านั้น ผู้รับบำเหน็จตามกฎหมายบำเหน็จบำนาญข้าราชการไม่ใช่ผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกานี้

บุคคลในครอบครัว ประกอบด้วยบิดา มารดา คู่สมรส และบุตร ซึ่งต้องเป็นบุคคลในครอบครัวที่ชอบด้วยกฎหมายด้วย สำหรับคำว่า “ชอบด้วยกฎหมาย” นั้น หมายถึงจะต้องเป็นบุคคลในครอบครัวที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีหลักฐานทางราชการรับรองความถูกต้อง

“ฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ” หมายความว่า ข้อมูลของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ และลูกจ้างชาวต่างประเทศ รวมถึงบุคคลในครอบครัว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูล เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

“นายทะเบียนบุคลากรภาครัฐ” หมายความว่า นายทะเบียนระดับกรม และส่วนภูมิภาคที่ได้รับแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมในส่วนกลาง หรือหัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีรหัสผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) ที่กำหนดโดยกรมบัญชีกลาง มีหน้าที่ดูแลข้อมูล (ตรวจสอบ เพิ่มเติม ปรับปรุง หรือแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน) ของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชาวต่างประเทศในสังกัด และบุคคลในครอบครัว

“นายทะเบียนผู้รับบำเหน็จบำนาญ” หมายความว่า ข้าราชการ ยกเว้นข้าราชการที่ช่วยราชการที่ได้รับแต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมในส่วนกลาง หรือหัวหน้าหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีรหัสผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) ที่กำหนดโดยกรมบัญชีกลาง มีหน้าที่ดูแลประวัติของผู้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งบุคคลในครอบครัว

“ผู้ป่วยใน” หมายความว่า ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลต้องพักรักษาตัวในสถานพยาบาล

“ผู้ป่วยนอก” หมายความว่า ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลไม่ได้พักค้างในสถานพยาบาล (ตรวจ และรับยาแล้วให้กลับบ้านได้)

“หน่วยงานอื่น ในมาตรา ๑๐” หมายถึง รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น บริษัทประกัน ระบบประกันสุขภาพอื่น ๆ พระราชบัญญัติผู้ประสบภัยจากรถ และรวมถึงพระราชบัญญัติประกันสังคม แต่ไม่รวมถึงพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การรายงานข้อมูลของผู้มีสิทธิ และบุคคลในครอบครัว

- ผู้มีสิทธิมีหน้าที่รายงาน และรับรองข้อมูลของตนเองและบุคคลในครอบครัวภายใน ๑ เดือน นับแต่วันบรรจุเข้ารับราชการ หรือวันที่ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลง

- ผู้มีสิทธิกรอกแบบคำขอเพิ่ม/ปรับปรุงข้อมูลในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ (แบบ ๗๑๒๗) พร้อมแนบเอกสารประกอบ เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนสมรส สำเนาสูติบัตร

- ข้อมูลที่ต้องรายงาน ประกอบด้วย ข้อมูลตัวบุคคลของผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัว และข้อมูลสถานะทางราชการ

- ข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐก่อนวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ ถือว่าผู้มีสิทธิรับรองความถูกต้องแล้ว

การเลือกสิทธิของผู้มีสิทธิ

- ผู้มีสิทธิเลือกจะใช้สิทธิตามพระราชกฤษฎีกา หรือจากหน่วยงานอื่น (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

- บุคคลในครอบครัวไม่สามารถเลือกได้ ต้องใช้สิทธิของตนเอง (กรณีมีสิทธิในฐานะเจ้าของสิทธิจากหน่วยงานอื่น)

- ผู้มีสิทธิมีหน้าที่แจ้งการเลือกสิทธิ หรือเปลี่ยนแปลงสิทธิภายใน ๑ เดือน นับจากมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถแจ้งเปลี่ยนแปลงสิทธิได้ปีละ ๑ ครั้ง (ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี) หากไม่แจ้ง ถือว่า ประสงค์ใช้สิทธิราชการ/ไม่ประสงค์เปลี่ยนแปลง

ค่าตรวจสุขภาพประจำปี เป็นการส่งเสริมป้องกันโรค มิใช่การรักษาพยาบาล ซึ่งตามกฎหมายเดิมได้ กำหนดยกเว้นเป็นกรณีพิเศษให้เฉพาะผู้มีสิทธิ (ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และผู้รับเบี้ยหวัด บำนาญ) สามารถเบิกค่า ตรวจสุขภาพประจำปีได้ปีละ ๑ ครั้ง ตามรายการและอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งแบ่งการตรวจเป็น ๒ ช่วงอายุ คือ ผู้มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์ ตรวจได้ ๗ รายการ และผู้มีอายุตั้งแต่ ๓๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ตรวจได้ ๑๖ รายการ โดยมีสิทธิเบิกปีละ ๑ ครั้ง ตามปีงบประมาณ แต่สามารถยื่นเบิกได้ตามปีปฏิทิน (๑ ปี) นับถัดจากวันที่ปรากฏใน ใบเสร็จรับเงิน และบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิไม่สามารถเบิกค่าตรวจสุขภาพประจำปีได้ (พระราชกฤษฎีกาฯ มาตรา ๑๘) โดยผู้มีสิทธิทรงจ่ายไปก่อน และนำใบเสร็จมาเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัด (ห้ามจ่ายตรง)

บทที่ ๓ ค่ารักษาพยาบาลต่างๆ

ค่ารักษาพยาบาลที่สามารถเบิกจ่ายได้

๑. ค่า Chest X-ray ค่าเอ็กซเรย์ปอดมีการนำระบบดิจิทัล

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๖๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ค่า Chest X-ray ค่าเอ็กซเรย์ปอดมีการนำระบบดิจิทัล ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน ๑๗๐ บาท โดยไม่ต้องระบุรหัส ทั้งนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๒. ค่าตรวจสุขภาพประจำปี

๒.๑ ค่าตรวจสุขภาพประจำปี (อายุต่ำกว่า ๓๕ ปี)

ลำดับที่	รายการ	ราคา (บาท)
๑	Film Chest	ตามจ่ายจริง ไม่เกิน ๑๗๐ บาท ไม่ลงรหัส
๒	Mass Chest	
๓	Urine Examination/Analysis (๓๑๐๐๑)	๕๐
๔	Stool Examination-Routine direct smear (๓๑๒๐๑) ร่วมกับ Occult blood (๓๑๒๐๓)	๗๐
๕	Complete Blood Count: CBC แบบ Automation (๓๐๑๐๑)	๙๐
๖	ตรวจภายใน (๕๕๖๒๐)	๑๐๐
๗	Pap Smear (๓๘๓๐๒)	๑๐๐

๒.๒ ค่าตรวจสุขภาพประจำปี (อายุตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป)

ลำดับที่	รายการ	ราคา (บาท)
๑ - ๗	รายการตรวจอายุไม่เกิน ๓๕ ปีบริบูรณ์ทุกรายการ	
๘	Glucose (๓๒๒๐๓)	๔๐
๙	Cholesterol (๓๒๕๐๑)	๖๐
๑๐	Triglyceride (๓๒๕๐๒)	๖๐
๑๑	Blood Urea Nitrogen:BUN (๓๒๒๐๑)	๕๐
๑๒	Creatinine (๓๒๒๐๒)	๕๐
๑๓	SGOT (AST) (๓๒๓๑๐)	๕๐
๑๔	SGPT (ALT) (๓๒๓๑๑)	๕๐
๑๕	Alkaline Phosphatase (๓๒๓๐๙)	๕๐
๑๖	Uric Acid (๓๒๒๐๕)	๖๐

๓. การเบิกค่ารักษากรณีมีประกัน

ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวที่ทำประกันสุขภาพไว้ สามารถเบิกค่ารักษาได้ ๒ ทาง คือ เบิกจากบริษัทประกัน และเบิกจากกรมบัญชีกลาง (สมทบ) แต่ไม่เกินจำนวนเงินค่ารักษาที่จ่ายไปจริง ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๘๐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ และฉบับซ่อมความเข้าใจ ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

(๑) ให้นำใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลไปวางเบิกที่บริษัทประกันก่อน

(๒) บริษัทประกันจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ และรับรองว่าเบิกจ่ายรายการใดบ้าง

(๓) นำสำเนาใบเสร็จ (ตามข้อ ๒) มาเบิกกับส่วนราชการต้นสังกัด โดยสามารถเบิกได้ตามสิทธิ
กรมบัญชีกลาง แต่ไม่เกินค่ารักษาที่จ่ายจริง

ตัวอย่าง (๕)* จะเบิกได้ตาม (๔) หาก (๔) ≤ (๓) แต่หาก (๔) > (๓) ให้เบิกได้ = (๓) ในแต่ละรายการ

รายการ	รพ.เรียกเก็บ (๑)	บ.ประกันภัยจ่าย (๒)	ส่วนที่ขาด (๓)=(๑)-(๒)	สิทธิตาม พรก. (๔)	เบิกได้ตาม กม. (๕)*
ค่ารักษาพยาบาลรวม	๘,๗๐๐	๕,๐๐๐	๓,๗๐๐	๗,๒๐๐	๓,๗๐๐

๔. การเบิกค่ารักษา (กรณี พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕)

กรณีที่ ๑ มี พ.ร.บ.รถฯ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ➤ เจ็บป่วย สามารถขอรับได้จากบริษัทประกันภัย ซึ่งรถโดยสารและ
รถยนต์ที่เกิดเหตุแต่ละคันจะต้องทำประกันภัยไว้ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัย จากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ (พ.ร.บ.รถฯ)
สำหรับส่วนที่เกินเบิกจากกรมบัญชีกลาง

กรณีที่ ๒ พ.ร.บ.รถฯ ขาด แบ่งตามผลการสอบสวนเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. กรณีผู้ประสบภัย (ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ) เป็นฝ่ายถูก ให้เรียกค่าเสียหายจากฝั่งคู่กรณีได้เลย หรือยื่น
เรื่องเบิกจากกองทุนผู้ประสบภัยจากรถ (คปภ. จังหวัด) ซึ่งกองทุนดังกล่าวจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลไปก่อนเพื่อบรรเทา
เบื้องต้น ให้รายละเอียดไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. กรณีผู้ประสบภัย (ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ) เป็นฝ่ายผิด

๒.๑ ให้ยื่นเรื่องเบิกจากกองทุนผู้ประสบภัยจากรถ (คปภ. จังหวัด) ซึ่งกองทุนดังกล่าวจะจ่ายค่า
รักษาพยาบาลไปก่อนเพื่อบรรเทาเบื้องต้น ให้รายละเอียดไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท สำหรับส่วนเกิน ๑๕,๐๐๐ บาท เบิกจาก
กรมบัญชีกลางได้

๒.๒ หากผลสอบสวนปรากฏว่า ผู้ประสบภัย (ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ) เป็นฝ่ายผิด กองทุนฯ จะมีหนังสือ
เรียกเงินคืน (จำนวนเงินที่ยื่นขอเบิกจากกองทุนฯ) พร้อมเบี้ยปรับ ร้อยละ ๒๐ ของเงินค่ารักษาพยาบาลที่มายื่น

๒.๓ ผู้ประสบภัย (ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ) คืนเงินให้กับกองทุนฯ (ข้อ ๒.๒) และให้ร้องขอต่อกองทุนฯ
เพื่อขอคืนต้นฉบับหลักฐานการรับเงินค่ารักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลออกให้กองทุนฯ พร้อมทั้งใบเสร็จรับเงินจาก
กองทุนฯ ที่แสดงการรับคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้นจากผู้ประสบภัย

๒.๔ ให้ยื่นใบเบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล (สิทธิกรมบัญชีกลาง) พร้อมหลักฐานการรับเงินค่า
รักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลออกให้กองทุนฯ พร้อมทั้งใบเสร็จรับเงินจากกองทุนฯ (ข้อ ๒.๓) ต่อผู้บังคับบัญชาที่เป็น
ผู้รับรองการใช้สิทธิภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้อคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้นแก่กองทุนฯ (ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่
กค ๐๕๒๖.๕/ว ๘๒ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓)

๕. การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนเป็นครั้งคราว ((พระราชกฤษฎีกา มาตรา ๘ (๔))

ค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่สถานพยาบาลของทางราชการส่งตัวผู้ป่วยไปพอกเลือด ด้วยวิธีไตเทียม ที่
สถานพยาบาลของเอกชน (ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๖๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน
๒๕๔๙) แต่ไม่รวมถึงการส่งตัวผู้ป่วยไปทำการรักษาพยาบาลเกี่ยวกับโรคอื่น ๆ ซึ่ง กระทรวงการคลังยังไม่ได้กำหนดให้
เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ เช่น การส่งตัวผู้ป่วย ไปผ่าตัดสลายนิ่ว ฉายรังสีรักษา เป็นต้น

๖. กรณีสถานพยาบาลส่งผู้ป่วยไปซื้อยา อุปกรณ์และอวัยวะเทียม หรือรับการตรวจทาง ห้องทดลอง หรือ
เอกซเรย์จากสถานที่อื่นซึ่งอยู่ในประเทศไทย (พระราชกฤษฎีกา มาตรา ๑๓) ไม่สามารถใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงได้

๗. การเบิกค่ารักษากรณีของการแพทย์แผนไทย

การรักษาด้วยวิธีแพทย์ทางเลือก หรือแพทย์แผนไทยโดยวิธีธรรมชาติบำบัด ไม่ใช่ยาปฏิชีวนะ หรือยาแผนปัจจุบัน แต่ใช้ยาจากพืช สมุนไพรแทน (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

๑. การบำบัดรักษาโรคโดยวิธีการทางการแพทย์แผนไทยที่จะเบิกจ่ายได้ ต้องเป็นกรณีเพื่อการรักษาพยาบาล หรือฟื้นฟูสมรรถภาพเท่านั้น การบำบัดเพื่อการส่งเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค ไม่สามารถเบิกจ่ายได้

๒. จะต้องมีแพทย์แผนปัจจุบัน (มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม) ออกหนังสือรับรองให้ผู้ป่วยจำเป็นต้องรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนไทย เพื่อนำไปประกอบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว และต่อมาได้มีการเพิ่มผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรองขึ้น อีก ๒ กลุ่มบุคคล (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๗ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘) คือ

(๑) แพทย์แผนไทย (มีใบประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรม หรือสาขาแพทย์แผนไทยประยุกต์)

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข) ทั้งนี้ จะต้องแนบสำเนาหลักฐานว่าบุคคลดังกล่าวสามารถประกอบโรคศิลปะด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยด้วย

๘. การเบิกจ่ายตรงผู้ป่วยล้างไต

ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวที่มีสิทธิและได้สมัครเข้าร่วมโครงการจ่ายตรงผู้ป่วยล้างไต สามารถเข้ารับการล้างไตในสถานพยาบาลที่สมัครได้ โดยเบิกได้ในอัตราครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท

หากสถานพยาบาลของทางราชการที่สมัครเข้ารับการล้างไต ไม่มีเครื่องล้างไตหรือมีแต่ไม่เพียงพอ สถานพยาบาลจะทำการส่งผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวไปล้างไตในสถานพยาบาลเอกชนได้ จะต้องเป็นสถานพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรงผู้ป่วยล้างไตด้วย ซึ่งผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวสามารถไปล้างไตในสถานพยาบาลเอกชนได้ และเบิกได้ในอัตราครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท เช่นเดียวกับสถานพยาบาลของทางราชการ

๙. การเบิกจ่ายตรงผู้ป่วยโรคมะเร็ง (ยามะเร็ง ๖ ชนิด)

ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๖๘ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ได้กำหนดการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามโครงการเบิกจ่ายตรงผู้ป่วยโรคมะเร็งซึ่งจำต้องใช้ยานอกบัญชี ยาหลักแห่งชาติที่มีค่าใช้จ่ายสูง ๖ ชนิด ได้แก่

(๑) Imatinib ใช้ในการรักษามะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเรื้อรัง และมะเร็งลำไส้ ชนิด gastrointestinal stromal tumor (GIST)

(๒) Rituximab ใช้ในการรักษามะเร็งต่อมน้ำเหลือง

(๓) Trastuzumab ใช้ในการรักษามะเร็งเต้านมระยะแพร่กระจาย

(๔) Bivacizumab ใช้ในการรักษามะเร็งลำไส้ใหญ่ระยะแพร่กระจาย

(๕) Erlotinib ใช้ในการรักษามะเร็งปอดระยะแพร่กระจายที่ไม่ตอบสนองต่อยา กลุ่ม Platinum และ Docetaxel แล้ว

(๖) Gefitinib ใช้ในการรักษามะเร็งปอดระยะแพร่กระจายที่ไม่ตอบสนองต่อยา กลุ่ม Platinum และ Docetaxel แล้ว

ผู้มีสิทธิ และบุคคลในครอบครัวที่มีสิทธิและได้สมัครเข้าร่วมโครงการจ่ายตรงผู้ป่วยโรคมะเร็ง สามารถเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลที่สมัครได้ โดยแพทย์ผู้ทำการรักษาจะต้องส่งข้อมูลทางการแพทย์เพื่อประกอบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบจ่ายตรงกับกรมบัญชีกลาง ซึ่งผู้มีสิทธิจะไม่สามารถนำไปเสริมรับเงินค่ายา

นอกบัญชียาหลักแห่งชาติที่มีค่าใช้จ่ายสูง ๖ ชนิดดังกล่าวมาเบิกกับส่วนราชการต้นสังกัดได้ แต่ให้สถานพยาบาลของทางราชการเป็นผู้เบิกจ่ายโดยตรงกับกรมบัญชีกลาง (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๓๗ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

๑๐. การเบิกจ่ายตรงค่ารถ REFER ค่ารถ REFER เบิกจ่ายในระบบเบิกจ่ายตรงเท่านั้น การจ่ายแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) เบิกในอัตราเหมาจ่าย (ค่ารักษาค่าบริการในรถฉุกเฉิน) อัตรา ๕๐๐ บาท/ครั้ง และ

(๒) จ่ายตามระยะทาง (คิดตาม ระยะทางไป - กลับ) ในอัตรา ๔ บาท/กิโลเมตร เบิกได้เฉพาะกรณีการส่งต่อระหว่างโรงพยาบาลเท่านั้น ไม่รวมการส่งต่อจากจุดเกิดเหตุไปโรงพยาบาล

๑๑. ระบบการเบิกจ่ายเงินผู้ป่วยในโดยระบบ DRG ระบบ Diagnosis Related Groups : DRGs หรือระบบการเบิกจ่ายค่ารักษาผู้ป่วยในโดยเกณฑ์กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม เป็นการเปลี่ยนวิธีการจ่ายเงินระหว่างกรมบัญชีกลาง กับสถานพยาบาลของทางราชการ จากเดิมที่จ่ายตามรายการที่สถานพยาบาลเรียกเก็บ (Fee for Services) เป็นการตกลงการจ่ายล่วงหน้าตามกลุ่มโรค (Case Base) ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๒๐๔ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยใน สถานพยาบาลของทางราชการตามกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (DRGs) โดยการเบิกจ่ายในระบบ DRG มี ๒ ระบบ ดังนี้

๑. ระบบ DRGs สถานพยาบาลของทางราชการ การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยใน โดยระบบ DRGs เป็นลักษณะของการจ่ายแบบตกลงราคาล่วงหน้า ทำให้สถานพยาบาลทราบว่าค่าการรักษาโรคชนิดหนึ่ง ๆ ตามมาตรฐานการรักษาของสถานพยาบาลจะได้รับค่ารักษาในอัตราเท่าไร ทำให้สถานพยาบาลพัฒนาการรักษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้หากสถานพยาบาลรักษาผู้ป่วยด้วยต้นทุนต่ำกว่าอัตราที่กรมบัญชีกลางตกลงที่จะจ่าย จำนวนเงินที่เหลือสถานพยาบาลนำไปเป็นรายได้ของสถานพยาบาลได้เลย แต่หากมีต้นทุนสูงสถานพยาบาลต้องรับผิดชอบส่วนเกินสินค้านั้นเอง ห้ามเรียกเก็บจากผู้ป่วย

ระบบ DRGs ไม่ครอบคลุมรายการค่าห้องค่าอาหาร รายการอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรคและ อวัยวะเทียม ดังนั้น หากผู้ป่วยเข้ารับการรักษาและนอนห้องพิเศษ โดยมีส่วนเกินสิทธิ ผู้ป่วยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเอง เป็นต้น

๒. ระบบ DRGs สถานพยาบาลเอกชน โดยเริ่มกับสถานพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการกับกรมบัญชีกลาง

(๑) ต้องเป็นโรคที่กรมบัญชีกลางประกาศ ซึ่งจะต้องเป็นโรคที่ต้องมีการนัดผ่าตัดล่วงหน้า (Elective Surgery) เช่น การคลอดบุตร

(๒) การเบิกจ่ายจะต้องเป็นการเบิกจ่ายตรงเท่านั้น โดยค่ารักษาพยาบาลในส่วนที่เบิกได้ กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีของสถานพยาบาลเอกชนโดยตรง ส่วนค่ารักษาพยาบาลส่วนเกินสิทธิผู้ป่วยต้องรับภาระเอง และไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกจากทางราชการได้

ขั้นตอนการใช้สิทธิ ผู้ป่วยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบสถานพยาบาล โรคที่จะรักษา และประมาณการส่วนร่วมจ่ายจาก website กรมบัญชีกลาง (<http://www.cgd.go.th>)

(๒) ติดต่อสถานพยาบาลที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ โดยสถานพยาบาลจะสรุปแจ้งรายการส่วนเกินที่ต้องชำระ (ส่วนที่เบิกกับกรมบัญชีกลางไม่ได้) หากผู้ป่วยตกลงเข้ารับการรักษา จะต้องลงนามในหนังสือเพื่อยืนยัน ทั้งนี้ หากไม่ประสงค์เข้ารับการรักษา ผู้ป่วยสามารถปฏิเสธได้

(๓) เมื่อออกจากสถานพยาบาล สถานพยาบาลจะเรียกเก็บส่วนเกินจากผู้ป่วย ส่วนที่เบิกได้สถานพยาบาลจะวางเบิกจากกรมบัญชีกลางโดยตรง

ส่วนรายการที่กรมบัญชีกลางมีการประกาศอัตราหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ให้เบิกจ่ายตามอัตรานั้น เช่น ค่าห้องค่าอาหาร และค่าอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค และอวัยวะเทียม

๑๒. ค่ายา ที่เบิกได้ต้อง

(๑) มีคุณสมบัติในการรักษาโรค

(๒) ไม่ใช่เพื่อการเสริมสวย ไม่ป้องกัน

(๓) อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ กรณียานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ ไม่ได้สั่งห้ามแพทย์จ่ายยา หรือห้ามเบิกจ่ายยานอกบัญชียาหลักแต่อย่างใด ถ้าจำเป็นต้องใช้ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ก็ใช้ได้ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๑๑๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ ให้ขึ้นอยู่กับแพทย์ผู้ทำการรักษาเป็นผู้วินิจฉัยและออกใบรับรองในการสั่งใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ ตามเงื่อนไขต่าง ๆ ได้โดยง่าย คือ ใส่ตัวอักษร A – F โดยตัวอักษรมีความหมาย ดังนี้

- A เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ หรืออาการแพ้ยา

- B รักษาโดยใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติตามมาตรฐานแล้วไม่บรรลุนและมีหลักฐานเชิงประจักษ์เชื่อได้ว่าใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติแล้วช่วยให้เป้าหมายการรักษาดีกว่ายาเดิม

- C ไม่มีกลุ่มยาในบัญชียาหลักแห่งชาติให้ใช้ แต่ผู้ป่วยมีความจำเป็นต้องใช้ยาตามข้อบ่งชี้ของยาที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และแพทย์พิจารณาแล้วมีหลักฐานสนับสนุนว่าใช้ยานี้แล้วว่ามีประสิทธิผลปลอดภัย

- D ผู้ป่วยมีภาวะหรือโรคที่ห้ามใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติอย่างสมบูรณ์ หรือมีข้อห้ามในการใช้ยานี้แล้วว่ามีประสิทธิผล ปลอดภัย

- E ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติมีราคาแพงกว่า (หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่อคอร์สของการรักษา)

- F ยาที่ผู้ป่วยร้องขอจากแพทย์ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาในครั้งนั้น

ลักษณะ A – E นั้นสามารถเบิกค่ารักษาได้ ส่วนกรณีข้อ F ผู้ป่วยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเอง

๑๓. ยากลุ่มโรครุมตึก และสะกัดเงิน, ยาควบคุม ๙ กลุ่ม จะใช้วิธีจ่ายตรงเท่านั้น

๑๔. ยาสมุนไพร และยาแผนไทย สามารถเบิกได้ตามรายการที่กำหนดไว้ ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ (ไม่รวมน้ำมันโพล เจลพริก)

(๒) ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณตามประกาศ สธ.

(๓) เภสัชตำรับโรงพยาบาล (โรงพยาบาลผลิตเอง) เช่น ยาของโรงพยาบาล เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ สามารถเบิกได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในรูปผงหรือน้ำ หรือแพ็คเกจใด

(๔) ยาที่ปรุงสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย เช่น ยาหม้อ สำหรับการสั่งใช้ยาให้เป็นไปตามการสั่งใช้ของแพทย์แผนปัจจุบัน หรือแพทย์แผนไทยซึ่งมีใบประกอบโรคศิลปะ สาขาแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมแผนไทย หรือสาขาแพทย์แผนไทยประยุกต์ (หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๓ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก)

๑๕. อุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค และอวัยวะเทียม รวมทั้งค่าซ่อมแซม เบิกได้ตามรายการที่

กระทรวงการคลังกำหนด (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๗๗ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘, ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๖๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐, ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๓๗๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ และด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๒๓๖ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑) ซึ่งมีทั้งหมด ๓๘๑ รายการ ๑๐ หมวด โดยแบ่งเป็น

- หมวด ๑ : ระบบประสาท (๑๐ รายการ)
- หมวด ๒ : ตา หู คอ จมูก (๔๑ รายการ)
- หมวด ๓ : ระบบทางเดินหายใจ (๑๓ รายการ)
- หมวด ๔ : หัวใจและหลอดเลือด (๑๑๐ รายการ)
- หมวด ๕ : ทางเดินอาหาร (๒๙ รายการ)
- หมวด ๖ : ทางเดินปัสสาวะ และสืบพันธุ์ (๑๔ รายการ)
- หมวด ๗ : กระดูก ข้อต่อ กล้ามเนื้อ เส้นเอ็น (๕๔ รายการ)
- หมวด ๘ : วัสดุ/อุปกรณ์ด้านเวชศาสตร์ฟื้นฟู (๗๔ รายการ)
- หมวด ๙ : อื่น ๆ (๑๔ รายการ)
- หมวดวัสดุสิ้นเปลืองที่เป็นวัสดุทางการแพทย์ (๒๒ รายการ)

สำหรับการเบิกค่าอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค และอวัยวะเทียมนั้น ผู้มีสิทธิเบิกได้สูงสุดไม่เกิน อัตราที่กำหนดในหนังสือเวียนทั้ง ๔ ฉบับ และหากอุปกรณ์หรืออวัยวะเทียมใด ไม่ปรากฏอยู่ในหนังสือเวียน ผู้มีสิทธิไม่สามารถนำมาเบิกจ่ายได้

ข้อสังเกต : วิธีดูใบเสร็จรับเงินกรณีมีรายการอุปกรณ์ หรืออวัยวะเทียม

- ใบเสร็จรับเงินค่าอุปกรณ์ หรืออวัยวะเทียม สถานพยาบาลต้องใส่รหัส (ตามที่ระบุในหนังสือเวียน) ของอุปกรณ์ หรืออวัยวะเทียมรายการนั้น ๆ ในใบเสร็จรับเงินด้วย เพื่อให้กองคลังของส่วนราชการสามารถเทียบเคียงรายการ เพื่อเบิกจ่ายตามอัตราที่กำหนดได้

- วัสดุสิ้นเปลืองที่เป็นวัสดุทางการแพทย์มีสิทธิสามารถเบิกจ่ายได้ตามอัตราที่กำหนด โดยไม่ต้องใส่รหัสเหมือนอุปกรณ์หรืออวัยวะเทียม เพราะไม่ได้มีการกำหนดรหัสไว้ เช่น อุปกรณ์ในการเตรียมเลือดชนิดถุงเดียว ราคา ๕๒ บาท (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๗๗ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

- สำหรับวัสดุสิ้นเปลือง/วัสดุทางการแพทย์อื่น ไม่มีการกำหนดไว้ในหนังสือเวียน ว ๗๗ ดังกล่าว สามารถเบิกจ่ายได้เฉพาะกรณีผู้ป่วยใช้ในสถานพยาบาลเท่านั้น ดังนั้น กรณีซื้อกลับบ้าน ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ ซึ่งวัสดุสิ้นเปลือง/วัสดุทางการแพทย์ ก็คือ สำลี เข็มฉีดยา พลาสเตอร์ เป็นต้น

๑๖. ค่าบริการสาธารณสุข หมายถึง ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจ ค่าวิเคราะห์โรค ที่สถานพยาบาลเรียกเก็บในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโดยทั่วไปตามปกติ สามารถเบิกได้ เช่น ค่าห้อง ผ่าตัด ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าบริการทางการแพทย์ ค่า X-ray ค่าตรวจ MRI เป็นต้น แต่ไม่รวม ค่าธรรมเนียมพิเศษ ค่าตอบแทนพิเศษ และค่าบริการอื่นที่มีลักษณะพิเศษ เช่น ค่าจ้างพยาบาลพิเศษ ส สำหรับดูแลผู้ป่วย ค่าธรรมเนียมแพทย์พิเศษ ผู้มีสิทธิจะเบิกได้สูงสุดไม่เกินอัตราที่กำหนด (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๗๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙, ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๓๐๙ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๐ และด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๔๑๔ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) ทั้งนี้ หากรายการใดยังไม่ได้กำหนดไว้ ผู้มีสิทธิสามารถเบิกจ่ายได้ตามจำนวนเงินที่สถานพยาบาลเรียกเก็บ

โดยหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว ๑๗๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ กำหนดอัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการไว้ ๑๖ หมวด ดังนี้

หมวด ๑ : ค่าห้องและค่าอาหาร แบ่งเป็น ๓ กรณี คือ

- (๑) เตียงสามัญ เบิกได้รวมค่าอาหารในราคาไม่เกิน ๓๐๐ บาทต่อวัน ไม่จำกัดจำนวนวัน
- (๒) ห้องพิเศษ เบิกได้รวมค่าอาหารในราคาไม่เกิน ๖๐๐ บาทต่อวัน ไม่เกิน ๑๓ วัน หากเกิน ๑๓ วัน ต้องมีคณะกรรมการแพทย์ที่ผู้อำนวยการสถานพยาบาลแต่งตั้ง วินิจฉัยและออกหนังสือรับรอง โดยผู้มีสิทธิจะสามารถเบิกค่าห้องพิเศษได้ในอัตราไม่เกิน ๖๐๐ บาทต่อวัน ตามจำนวนวันที่คณะกรรมการแพทย์รับรอง
- (๓) เตียงสังเกตอาการ (เฉพาะกรณีผู้ป่วยนอก) ผู้ป่วยสามารถเบิกได้ในอัตรา ๑๐๐ บาทต่อครั้งต่อวัน

หมวด ๒ : ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์

หมวด ๓ : ค่ายาและสารอาหารทางเส้นเลือด

หมวด ๔ : ค่ายากลับบ้าน

หมวด ๕ : ค่าเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา

หมวด ๖ : ค่าบริการโลหิตและส่วนประกอบ

หมวด ๗ : ค่าตรวจวินิจฉัยทางเทคนิคการแพทย์และพยาธิ

หมวด ๘ : ค่าตรวจวินิจฉัยและรักษาทางรังสีวิทยา

หมวด ๙ : ค่าตรวจวินิจฉัยโดยวิธีพิเศษอื่น ๆ

หมวด ๑๐ : ค่าอุปกรณ์ของใช้และเครื่องมือทางการแพทย์

หมวด ๑๑ : ค่าทำหัตถการ และวิสัญญี

หมวด ๑๒ : ค่าบริการทางการแพทย์

หมวด ๑๓ : ค่าบริการทางทันตกรรม

หมวด ๑๖ : ค่าบริการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการรักษาโดยตรง

รายการแนบท้าย : ค่าตรวจสุขภาพประจำปี

โดยกรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างกำหนดอัตราเพื่อประกาศใช้ หมวด ๑๔ คือ ภาวะบำบัด และเวชกรรมฟื้นฟู และหมวด ๑๕ คือ ผังเข็ม และแพทย์แผนไทย (หากสถานพยาบาลเรียกเก็บค่าบริการสาธารณสุขในหมวด ๑๔ - ๑๕ ผู้ป่วยสามารถนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกได้เต็มตามจำนวนที่สถานพยาบาลเรียกเก็บ (ยกเว้น ค่านัด)

ข้อสังเกต : วิธีดูใบเสร็จรับเงินกรณีมีค่าบริการสาธารณสุข

- ใบเสร็จรับเงินค่าบริการที่มีการระบุค่าบริการสาธารณสุข เช่น ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจ MRI เป็นต้น ต้องใส่รหัสค่าบริการสาธารณสุขรายการนั้น ๆ ในใบเสร็จรับเงินด้วย เพื่อให้กองคลังของส่วนราชการสามารถเทียบเคียงรายการเพื่อเบิกจ่ายตามอัตราที่กรมบัญชีกลางกำหนด

- ค่าหัตถการในห้องผ่าตัด ค่ากายภาพบำบัด ค่าเวชกรรมฟื้นฟู ค่าผังเข็ม และค่าบริการ แพทย์แผนไทย ไม่ต้องใส่รหัสในใบเสร็จรับเงิน เนื่องจากหมวด ๑๔ (ภาวะบำบัดและเวชกรรมฟื้นฟู) และหมวด ๑๕ (ผังเข็มและแพทย์แผนไทย) ยังไม่มีการกำหนดรหัสและอัตราให้เบิกจ่าย จึงไม่มีรหัสให้ สถานพยาบาลบันทึกในใบเสร็จรับเงิน สำหรับค่าหัตถการในห้องผ่าตัด (หมวด ๑๑) ไม่มีการกำหนดรหัสให้เบิกจ่าย ดังนั้น การเบิกจ่ายรายการที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถเบิกจ่ายได้ตามที่สถานพยาบาลเรียกเก็บโดยไม่ต้องใส่รหัสแต่อย่างใด

- ค่ายา ไม่ต้องลง “รหัส” ในใบเสร็จรับเงิน

- ค่าอุปกรณ์และอวัยวะเทียม ใบเสร็จรับเงินจะต้องลง “รหัส”

- ค่าบริการ และค่าตรวจวิเคราะห์ ใบเสร็จรับเงินจะต้องลง “รหัส” ยกเว้นในหมวด ๑๑ (ค่าหัตถการในห้องผ่าตัด) และหมวด ๑๔ (ภาวะบำบัด เวชกรรมฟื้นฟู) ไม่ต้องลง “รหัส” ให้เบิกได้ตามที่ โรงพยาบาลเรียกเก็บ

คำรักษาพยาบาลที่ไม่สามารถเบิกได้

๑. ยา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เบิกไม่ได้

- (๑) ยาทาบรรเทาอาการปวด หรืออีกเสบต่าง ๆ
- (๒) แชมพูจัดรังแค
- (๓) อาหารเสริม
- (๔) น้ำตาเทียม
- (๕) ยาป้องกันสิว ฝ้า
- (๖) ยาปลูกผม
- (๗) ยารักษาโรคผมร่วง
- (๘) ยาลดความอ้วน
- (๙) วัคซีนป้องกันโรค ยกเว้น ป้องกันพิษสุนัขบ้า ป้องกันบาดทะยัก ป้องกันพิษงู

บทที่ ๔ แนวทางการปฏิบัติ

การปฏิบัติ

๑. บุคคลที่เข้ารับราชการซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่าย หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม (งบบุคลากร) จะต้องยื่นรายงานข้อมูล บุคลากร เพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ (มาตรา ๕ วรรคสอง และหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การ จัดทำ ฐานข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล)
๒. เมื่อมีรายการค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ผู้รับสวัสดิการฯ กรอกแบบฟอร์มใบเบิกค่าสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑) ส่งฝ่ายการเงิน

๑. การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล มี ๒ กรณี ดังนี้

➤ กรณีที่ ๑ ผู้ป่วยใน

☆ สถานพยาบาลของทางราชการ ผู้ใช้สิทธิแจ้งความประสงค์ได้ ๒ กรณีคือ

(๑) กรณีฐานข้อมูลในระบบสมบูรณ์ ให้ขอเลขอนุมัติ

(๒) กรณีฐานข้อมูลในระบบไม่สมบูรณ์ ให้ใช้หนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาล โดยให้ยื่นกับสถานพยาบาลก่อนสิ้นสุดการรักษาพยาบาลในครั้งนั้น

- เจตนารมณ์ของกฎหมาย : ให้ยกเลิกการเรียกเก็บเงินในลักษณะเงินมัดจำ ๙๐ วัน สำหรับกรณีที่ไม่อาจยื่นหนังสือรับรองฯ ได้

- ให้ผู้ใช้สิทธิทำคำขอหนังสือรับรองการมีสิทธิ (แบบ ๗๑๒๙) จำนวน ๒ ฉบับ เพื่อขอหนังสือรับรองการมีสิทธิ (แบบ ๗๑๓๐) จำนวน ๒ ฉบับ ยื่นต่อสถานพยาบาลก่อนที่ทางสถานพยาบาลจะสิ้นสุดการรักษาในครั้งนั้น

☆ สถานพยาบาลของเอกชน ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในจะต้องเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน (พ.ร.บ.การแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑) และไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินในการเข้ารับรักษาพยาบาลมาเบิกจ่ายจากส่วนราชการต้นสังกัดได้ ทั้งนี้ สถานพยาบาลจะต้องไปดำเนินการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ส.ป.ส.ช.)

กรณีผู้ป่วยเจ็บป่วยฉุกเฉินเข้ารับบริการในโรงพยาบาลทั้งผ่านระบบสายด่วน ๑๖๖๙ และ Walk in โรงพยาบาล ให้บริการทันทีโดยไม่ต้องสอบถามสิทธิและผู้ป่วยไม่ต้องจ่ายเงิน ซึ่งโรงพยาบาลจะลงทะเบียนแจ้งการให้บริการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ผ่านระบบ Clearing house และหลังจากการให้บริการแล้วจะบันทึกข้อมูลการให้บริการผ่านระบบ Clearing house เพื่อเบิกจ่ายค่าบริการ (ผู้ป่วยนอก : เบิกตามอัตรากรมบัญชีกลาง และสำหรับผู้ป่วยใน : อัตรา ๑๐,๕๐๐ บาทต่อ RW) โดยหน่วย Clearing house จะประมวลผลข้อมูลจัดทำรายงานและจ่ายเงินชดเชยให้โรงพยาบาล จากนั้นส่งใบแจ้งหนี้ไปยังกองทุนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเรียกเก็บเงินตามที่มีการจ่ายจริงให้กับโรงพยาบาลต่อไป ซึ่งกองทุนจะจ่ายเงินคืน ให้ Clearing house

➤ กรณีที่ ๒ ผู้ป่วยนอก

☆ สถานพยาบาลของทางราชการ

(๑) ผู้ใช้สิทธิกรอกใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)

(๒) ฝ่ายการเงินดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนการตรวจสอบ

๑ ตรวจสอบสิทธิ เจ้าหน้าที่การเงินจะต้องตรวจสอบสิทธิของผู้ขอเบิกกับระบบฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ

- บิดาของผู้มีสิทธิ จะต้องเป็นบิดาโดยสายเลือดและเป็นบิดาชอบด้วยกฎหมาย (บิดาชอบด้วยกฎหมาย คือ

บิดาจะต้องจดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้มีสิทธิ หากบิดาไม่ได้ จดทะเบียนกับมารดา ผู้มีสิทธิอาจใช้หลักฐานอื่นในการรับรองว่าเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายได้ เช่น ทะเบียนรับรองบุตร หรือคำพิพากษาของศาลว่าผู้มีสิทธิเป็นบุตรชอบด้วย กฎหมายของบิดา)

การจดทะเบียนรับรองบุตร บิดาจะต้องยื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับรองบุตรต่อนายทะเบียนผู้มีอำนาจ ณ สำนักทะเบียน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘

(๑) กรณีอยู่ในกรุงเทพมหานคร จะต้อง ยื่นคำร้อง ณ สำนักงานเขต

(๒) กรณีอยู่ในภูมิภาค จะต้องยื่นคำร้อง ณ ที่ว่าการอำเภอ หากมารดาเสียชีวิตแล้วจะไม่สามารถจดทะเบียนรับรองบุตรได้ ต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลเพียงกรณีเดียว

การร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้มีสิทธิเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดา สามารถติดต่อได้ที่ศาลแพ่งคดีเยาวชนและครอบครัว

บิดาชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิโดย	เอกสารอ้างอิง
๑. จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้มีสิทธิ	๑. ทะเบียนสมรส หรือ ๒. ทะเบียนหย่า (กรณีหย่ากันตามกฎหมาย)
๒. จดทะเบียนรับรองบุตร	ทะเบียนรับรองบุตร (แบบ คร.๑๑)
๓. คำพิพากษาของศาล	คำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาลว่าผู้มีสิทธิเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดา
๔. อยู่กินกับมารดาของผู้มีสิทธิก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๗๘	หนังสือรับรองของผู้ควรเชื่อถือได้ที่รับรองว่าบิดามารดาของผู้มีสิทธิอยู่กินกันฉันสามีภรรยา ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๗๘

- มารดาของผู้มีสิทธิ จะต้องเป็นมารดาโดยสายเลือดและเป็นมารดาชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “เด็กที่เกิดจากหญิง ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น” โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนสมรสหรือไม่ หลักฐานทางราชการที่ใช้ในการยืนยันว่าเป็นมารดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ของผู้มีสิทธิ คือ สูติบัตรของผู้มีสิทธิ หรือทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิซึ่งจะมีชื่อของมารดาปรากฏอยู่

มารดาชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิโดย	เอกสารอ้างอิง
๑. สายเลือด	๑. สูติบัตรของผู้มีสิทธิ หรือ ๒. ทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิ

- คู่สมรสของผู้มีสิทธิ จะต้องเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น คือต้องจดทะเบียนสมรส โดยหลักการผู้มีสิทธิจะเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับคู่สมรสได้เพียง ๑ คนเท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นให้สำหรับผู้มีสิทธิ (ชาย) ที่นับถือศาสนาอิสลามและมีภูมิลำเนาอยู่ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล) และจดทะเบียนสมรสตามหลักศาสนาอิสลาม (จดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้) หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้มีสิทธิสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับคู่สมรสได้ ๔ คน (ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๙)

คู่สมรสชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิโดย	เอกสารอ้างอิง
๑. จดทะเบียนสมรส	ทะเบียนสมรส

- บุตรของผู้มีสิทธิ หมายถึง บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือบรรลุนิติภาวะแล้ว แต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมบุคคลอื่นแล้ว

การเป็น “บุตรชอบด้วยกฎหมาย” ของผู้มีสิทธิ แยกพิจารณาเป็น ๒ กรณี

๑. กรณีมารดาเป็นผู้มีสิทธิ เด็กที่เกิดจากหญิงผู้เป็นมารดาผู้ให้กำเนิด ย่อมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้นเสมอไม่ว่ากรณีใด ๆ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๖ “เด็กที่เกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชายให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น”)

บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิโดย	เอกสารอ้างอิง
๑. สายเลือด	๑. สูติบัตรของผู้มีสิทธิ หรือ ๒. ทะเบียนบ้านของบุตร

๒. กรณีบิดาเป็นผู้มีสิทธิ แยกพิจารณาได้ ๒ ประการ

(๑) เด็กที่เกิดในระหว่างการสมรสของชายและหญิงผู้ให้กำเนิดแล้วถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชาย และนอกจากนี้กฎหมายยังให้ข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เด็กซึ่งเกิดแต่หญิง ภายใน ๓๑๐ วัน นับแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ชายผู้เป็นสามี หรือเคยเป็นสามีหรือนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดของศาลให้การสมรสเป็นโมฆะแล้วแต่กรณี (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๓๖)

(๒) เด็กซึ่งเกิดนอกสมรส เด็กซึ่งเกิดก่อนการจดทะเบียนสมรสหรือบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันจะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้เมื่อ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๗ ประกอบกับ มาตรา ๑๕๕๗)

- บิดามารดาของเด็กได้ทำการจดทะเบียนสมรสกันในภายหลัง
- บิดาได้จดทะเบียนรับรองว่าเป็นบุตรของตน มีผลนับแต่วันจดทะเบียนเด็กเป็นบุตร
- มีคำพิพากษาของศาลว่า เป็นบุตรของตน มีผลนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ทั้งนี้

ผลของความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายจะย้อนหลังไปจนถึงวันที่บุตรเกิด

บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิโดย	เอกสารอ้างอิง
๑. จดทะเบียนสมรสกับมารดาของบุตร	๑. ทะเบียนสมรส หรือ ๒. ทะเบียนหย่า
๒. จดทะเบียนรับรองบุตร	ทะเบียนรับรองบุตร (แบบ คร.๑๑)
๓. คำพิพากษาของศาล	คำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาลว่าผู้มีสิทธิเป็นบิดาชอบด้วยกฎหมายของบุตร

“บรรลุนิติภาวะ” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ

๑. บรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙)
๒. บรรลุนิติภาวะโดยการจดทะเบียนสมรส (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐)

โดยจะกระทำได้เมื่อบุตรอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์

“คนไร้ความสามารถ” คือ คนวิกลจริต และศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๘)

“คนเสมือนไร้ความสามารถ” คือ บุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนได้ เพราะกายพิการหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือประพฤติดูสุ่สุ่ร้ายเสเพลเป็นอาจिनหรือเพราะเป็นคนติดสุรายาเมา และศาลได้สั่งเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๒)

๒. ตรวจสอบรายการและอัตราที่เบิกจ่าย โดยให้ยื่นเบิกได้ภายใน ๑ ปี นับถัดจากวันที่ปรากฏในหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาล เช่น

๑. ตรวจสอบความครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑) ตรวจสอบว่า มีการกรอกข้อมูลรายละเอียดครบถ้วนถูกต้อง พร้อมลงลายมือชื่อผู้ขอเบิก

(๒) ใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาล ตรวจสอบข้อมูล ดังนี้

- มีชื่อ ที่อยู่ ของสถานพยาบาล
- ชื่อ นามสกุล ในใบเสร็จรับเงินตรงกับที่ระบุในใบเบิกเงินสวัสดิการฯ
- วัน เดือน ปี ในใบเสร็จรับเงิน ไม่เกิน ๑ ปี นับถึงวันที่ใช้สิทธิเบิก
- จำนวนเงิน ตรวจสอบว่ามีรายการใดเบิกได้หรือไม่
- ลายมือชื่อผู้รับเงิน

(๓) มีหนังสือรับรองจากแพทย์ผู้รักษาของสถานพยาบาลว่า ผู้ป่วยจำเป็นต้องใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ ซึ่งในการสั่งใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติต้องมีการระบุเหตุผลการใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติเพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่าย ตั้งแต่ข้อ A - E หากเป็น F ไม่สามารถเบิกได้ (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๑๑๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕)

(๔) มีหนังสือรับรองของแพทย์ผู้ตรวจรักษาหรือหัวหน้าสถานพยาบาลตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด ในกรณีที่มีการซื้อหรือรับการตรวจทางห้องทดลอง หรือเอ็กซเรย์จากสถานที่อื่น เนื่องจากสถานพยาบาลของทางราชการที่ผู้มีสิทธิเข้ารับการรักษามีไม่จำหน่ายหรือไม่ให้บริการ

(๕) กรณีเข้ารับการรักษายาประเภทผู้ป่วยในจากสถานพยาบาลเอกชน ต้องมีหนังสือรับรองจากแพทย์ของสถานพยาบาลว่าผู้ป่วยมีความจำเป็นรีบด่วน หากมิได้รับการรักษาพยาบาลในทันทีทันใดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต

๒. ตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงินว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้หรือไม่

(๑) สถานพยาบาลของทางราชการ (ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน)

(๑.๑) ค่ารักษาพยาบาลเบิกได้เต็มจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง

(๑.๒) ประเภทและอัตราค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซม ค่าห้อง และค่าอาหารได้เบิกถูกต้องตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(๑.๓) กรณีเบิกค่าตรวจสุขภาพประจำปี

- ให้เบิกได้เฉพาะผู้มีสิทธิ ไม่รวมบุคคลในครอบครัว
- ต้องเป็นสถานพยาบาลของทางราชการ
- เบิกได้ในอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง

(๒) สถานพยาบาลของเอกชน

กรณีผู้ป่วยภายใน

(๒.๑) ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซม ค่าห้องและค่าอาหารเบิกได้ เช่นเดียวกับผู้เข้ารับการรักษายาจากสถานพยาบาลของทางราชการ

(๒.๒) ค่ารักษาพยาบาลประเภทอื่น ๆ เบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง ไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

กรณีเข้ารับการรักษาเป็นครั้งคราว เนื่องจากสถานพยาบาลของทางราชการ มีความจำเป็นต้องส่งตัวให้แก่สถานพยาบาลของเอกชน (มีหลักฐานแนบ) การเบิกจ่ายเป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อสังเกต : - ใบเสร็จรับเงินที่เกิดจากการรักษาผู้ป่วยในโดยเกณฑ์กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (DRGs) ไม่สามารถนำมาเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัดได้ เนื่องจากเป็นระบบเหมาจ่ายเฉพาะกลุ่มโรค

- ในกรณีผู้มีสิทธิถูกส่งพักรักษาหรือให้ออกจากการรักษาไว้ก่อนและอยู่ในระหว่างการพิจารณาจ่ายเงินเบี้ยหวัดบ้านอายุ ค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น ผู้มีสิทธิสามารถนำค่ารักษาพยาบาลมาเบิกได้ภายใน ๑ ปี นับจากวันที่รับทราบคดีหรือคดีถึงที่สุดหรือรับทราบการส่งจ่ายเงินเบี้ยหวัดบ้านอายุ

กรณี “ไม่ถูกต้อง” ให้ส่งเอกสารกลับคืนให้แก่ผู้มีสิทธิเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

๓. เสนอผู้มีอำนาจลงนามเพื่อขออนุมัติตามลำดับสายการบังคับบัญชา

- กรณีส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลาง: ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย

- กรณีส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาคหรือแยกต่างหากจากกระทรวง.ทบวง.กรม: ให้หัวหน้าสำนักงานเป็นผู้อนุมัติสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้

- กรณีส่วนราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาค: ให้หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกเป็นผู้อนุมัติ เว้นแต่การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าส่วนราชการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นผู้อนุมัติ ค่ารักษาพยาบาลของหัวหน้าส่วนราชการ

๔. เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติลงนามเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งเอกสารแก่ฝ่ายการเงิน

๕. ฝ่ายการเงินเบิกเงินให้กับผู้ขอรับเงินสวัสดิการฯ ทำได้ ๒ กรณี คือ

- กรณีเบิกจากเงินอุดหนุนราชการ

- กรณีเบิกจากเงินงบประมาณ รายจ่ายงบกลาง (ขบ.๐๒)

๖. การจ่ายเงินให้กับผู้ขอรับเงินสวัสดิการฯ เมื่อส่วนราชการได้อนุมัติจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินประทับตรา ข้อความว่า “จ่ายเงินแล้ว” โดยลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและระบุชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจง พร้อมวันเดือนปีที่จ่ายกำกับไว้ในหลักฐานการรับเงิน (แบบ ๗๑๓๑) (หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒๕) และให้ประทับตราข้อความว่า “จ่ายเงินแล้ว” ในใบเสร็จรับเงินของ สถานพยาบาล (ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๒)

บทที่ ๕

ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอเบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล สำหรับผู้ใช้สิทธิเบิก

๑. **กรณีผู้ป่วยนอก** : ชำระเงินเอง และนำไปเสิร์ฟรับเงินมาขอเบิก ผู้ใช้สิทธิกรอกและแนบเอกสาร ดังนี้
กรณีเบิกของตนเอง

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)

กรณีเบิกให้คู่สมรส

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)
- แนบสำเนาทะเบียนสมรสพร้อมรับรองสำเนา
- แนบสำเนาบัตรประชาชนหรือทะเบียนบ้านของคู่สมรส

กรณีเบิกให้บุตร

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)
- แนบสำเนาทะเบียนสมรสพร้อมรับรองสำเนากรณีผู้ใช้สิทธิเป็นบิดา
- แนบสำเนาทะเบียนบ้านหรือสูติบัตรของบุตรหรือหนังสือจดทะเบียนรับรองบุตรพร้อมรับรองสำเนา

กรณีหย่า

- แนบสำเนาบันทนาการหย่า เพื่อดูว่าบุตรอยู่ในความปกครองของใครพร้อมรับรองสำเนา

กรณีเบิกให้บิดา (ผู้ใช้สิทธิเป็นผู้ชาย)

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)
- แนบสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ใช้สิทธิพร้อมรับรองสำเนา
- แนบสำเนาทะเบียนสมรสบิดาพร้อมรับรองสำเนา

กรณีเบิกให้บิดา (ผู้ใช้สิทธิเป็นผู้หญิง)

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)
- แนบสำเนาทะเบียนบ้านของข้าราชการผู้ใช้สิทธิพร้อมรับรองสำเนา
- แนบสำเนาทะเบียนสมรสของผู้ใช้สิทธิพร้อมรับรองสำเนา (หากสมรสและเปลี่ยนคำนำหน้าและชื่อสกุล)
- แนบสำเนาทะเบียนสมรสบิดาพร้อมรับรองสำเนา

กรณีเบิกให้มารดา (ผู้ใช้สิทธิเป็นผู้หญิง)

- เขียนแบบใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- แนบบใบเสิร์ฟรับเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลที่ไปรักษา (ไม่เกิน ๑ ปี)
- แนบสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ใช้สิทธิพร้อมรับรองสำเนา

หมายเหตุ จัดพิมพ์ใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑) หน้า ๑ และหน้า ๒ ให้อยู่ในกระดาษ A ๔ แผ่นเดียวกัน (หน้า/หลัง)

แบบฟอร์มต่าง ๆ การค้นหาอัตราค่าบริการสาธารณสุข
และช่องทางการใช้สิทธิคำรักษาพยาบาลออนไลน์

๑. แบบฟอร์มต่างๆ ประกอบด้วย - คำขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินคำรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๒๙)

- หนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินคำรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๐)
- ใบเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (แบบ ๗๑๓๑)
- หนังสือแจ้งการใช้สิทธิ (แบบ ๗๑๓๒)
- หนังสือตอบรับการแจ้งสิทธิ (แบบ ๗๑๓๓)
- แบบหนังสือแสดงเจตนาขอรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีข้าราชการได้รับคำสั่งให้ไปช่วยหรือไปปฏิบัติราชการต่างส่วนราชการ ผู้เบิก (แบบ ๗๑๓๔)
- ใบรับรองรายการยาและอวัยวะเทียมที่ไม่มีจำหน่ายในสถานพยาบาล (แบบ ๗๑๓๕)
- หนังสืงใบสำคัญเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ประกอบคำขอเบิก (แบบ ๗๑๓๖)
- ใบแสดงรายการคำรักษาพยาบาล (กรณีสถานพยาบาลเป็นผู้เบิกเงิน) (แบบ ๗๑๓๗)
- ตัวอย่างหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาลเอกชน (แบบ ๗๑๓๘)
- แบบแจ้งการโอนเงินคำรักษาพยาบาลให้กับสถานพยาบาลของทางราชการ (แบบ ๗๑๓๙)
- แบบแจ้งการโอนเงินคำรักษาพยาบาลให้กับสถานพยาบาลของเอกชน (แบบ ๗๑๔๐)

๒. การค้นหาอัตราค่าบริการสาธารณสุขที่สามารถเบิกจ่ายได้ ของกรมบัญชีกลาง

หรือ <https://mbdb.cgd.go.th/wel/searchmed.jsp>

๓. คลิปของกรมบัญชีกลาง :

วิธีการใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงเงินสวัสดิการรักษพยาบาลข้าราชการ ประเภทผู้ป่วยนอก ผ่านกระเป๋าสภาพในแอปเป๋าตัง

เอกสารอ้างอิง

เนื้อหามาจาก : ข้อมูลจากกรมบัญชีกลางที่เผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง :

QR Code	รายการ
	พระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘
	พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๗/ว๑๗๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เรื่อง อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว๓๗๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยวิธีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓
	พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว๓๓๓ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการทางแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๖.๔/ว๗๖ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจกรณีการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินในสถานพยาบาลของเอกชน
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๖.๒/ว๒๗๙ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็งและโลหิตวิทยาซึ่งจำเป็นต้องใช้ยาที่มีค่าใช้จ่ายสูง
	หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๖.๓/ว๑๙๙ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิและการเรียกคืนเงิน

